

фактору в реформуванні земельної власності є: по-перше, прискорення процесу радикального перегляду теорії приватизації та форм власності.

На цьому шляху визнано й розвинуто найпрогресивніші ідеї щодо цих проблем, їх практичного вирішення; по-друге, паювання майна в АПК приско-

рило глибокі зміни в земельних відносинах власності; по-третє паювання майна та землі, стало однією з передумов для організаційних перетворень у сільськогосподарських підприємствах, реформовано їх виробничо-господарські структури, які повніше відповідають сучасним вимогам.

ЛІТЕРАТУРА

1. Развитие аграрной экономики Украинской ССР. К.1987.
2. Лендел М.А. Коллективный подряд на основе госпрозрахунку в колхозах і радгоспах. Ужгород, 1987.
3. Народне господарство Закарпатської області. Статистичний збірник. Ужгород, 1985.
4. Народне господарство Закарпатської області. Статистичний збірник. Ужгород, 1990.
5. Матеріали XXVI з'їзду Комуністичної партії України. Київ. Політвидав України, 1981.
6. Сільське господарство Закарпатської області. Статистичний збірник. Ужгород, 1997.
7. Національна програма розвитку сільськогосподарського виробництва України на 1996-2005 роки. Київ, 1995. (Проект).

SUMMARY

The trends of the development of agriculture of Transcarpathia in 1960-1995-s: the lessons of the past and modern agrarian course

N.M.Zhulkanych

In the article the peculiarities and trends of the development of agriculture in Transcarpathia in the period of 1960-1995-s in reviewed. It is stressed that modern agrarian reform needs revolutionary reconstruction, the change in the attitude of the government to the peasants, the definition of the ways of agrarian course, activization of human factor, establishment of a true democratic agricultural manufacture, which would be a self-governed one.

“QUOD NON EST IN AKTUS, NON EST IN MUNDO”* (ДУМКИ З ПРИВОДУ ВЕРСІЙ ПРО "НЕОДНОРАЗОВЕ ПЕРЕБУВАННЯ" ІВАНА ФРАНКА НА ЗАКАРПАТТІ)

Мазурок О.С.

Коли відзначалося 140-річчя від дня народження Івана Яковича Франка громадськість України, в тому числі й жителі Закарпаття віддавали шану великому генію нашого народу. На сторінках обласної преси писалося про величезний вклад Каменяра у світову культуру, згадувалося про його зв'язки з нашим краєм. Проте, на жаль, уже вкотре висловлювалася помилкова думка про те, що письменник особисто неодноразово побував на Закарпатті. В даному випадку маю на увазі найновішу публікацію на це тему - статтю кандидата історичних наук Ганни Божук "Руснацькі комітати - це наша "Індіан-резервешен..." [1].

Справедливо віддаючи належне Франку у вивченні історії Закарпаття, в заключній частині своєї публікації авторка пише: "І.Франко був на Закарпатті кілька разів. Разом зі своїм другом О.Маковесем на Бескиді в селі Верб'язь оглянули пам'ятник Ф.Ракоці. У 1895 році Каменяр повертався поїздом із Будапешта в Галичину через Мішкольц - Мукачево - Сваляву - Воловець і на власні очі побачив злиденну верховину. А на станції в Мішкольці мав нагоду особисто поговорити з верхо-

винцями, що йшли на заробітки. У 1895 році побував І.Франко й у Скотарському в родині закарпатського письменника Є.Фенцика" [2]. Зразу ж зробимо зауваження чисто фактологічного характеру, не торкаючись суті проблеми: пам'ятник Ференцу Ракоці стоїть не у селі Верб'язь, а на горі Бескид.

Даною темою давно цікавиться й автор цих рядків. Перша доповідь про хибність думок щодо перебування Івана Франка на Закарпатті була виголошена мною на науковій конференції викладачів історичного факультету Ужгородського державного університету ще весною 1980 року. Згодом у статті, опублікованій в 1993 році я писав: "Признаючи вагомий внесок І.Я. Франка у вивченні історії Закарпаття, все-таки зазначимо: твердження окремих авторів про те, що Каменяр неодноразово побував на Закарпатті, позбавлені реальних основ. Це той випадок, коли, як кажуть, бажане приймається за дійсне. Як не прикро, але відомі на сьогоднішній день опубліковані та архівні документи не підтверджують цього" [3]. З цього приводу я написав ґрунтовну статтю (понад два друковані аркуші), в якій, посилаючись виключно на д о к у м е н т и, спростовую

нах власнос-
ало однією з
ень у сільсь-
рмовано їх
повніше від-

легенду про "неодноразове перебування" Івана Франка на Закарпатті. За браком місця тут публікую уривок з неї, розглядаючи лише три версії, помилковість яких легко перевірити, звернувшись до документів, на які посилаюся.

Однак перш ніж викласти свою точку зору на це питання, зразу ж зроблю таке застереження: я ні в якому разі не ставлю під сумнів творчого доробку у вивченні історії Закарпаття ні Ганни Божук, ні Юрія Качія, на публікації якого посилатимуся.

Я завжди читаю з інтересом статті пані Божук, присвячені історії та етнографії краю. Віддаю належне й подвижницькій праці Юрія Качія на ниві вітчизняного краєзнавства. Але, як казали древні: "Платон мені друг, та істина дорожча".

Якщо розглядати цю проблему в хронологічній послідовності, то як не дивно і не прикро, але першим, хто оприлюднив версію про неодноразове перебування Івана Франка на Закарпатті, був його син - Тарас Франко. Так, у своїх спогадах "Про батька" в розділі "Іван Франко і Чехословаччина", читаємо: "В юнацькі роки, ще в 1876 р., Франко їздив на Закарпаття, розташоване по сусідству з Словаччиною, він мав встановити там зв'язки з молоддю, будити до життя прогресивні елементи і помагати їм при утворенні організаційних осередків... В Словаччині Франко, на жаль, не встиг побувати. Востаннє проїздив територією Закарпаття і частину Словаччини в 1908 і 1909 роках вже недужий" [4]. Згодом, розвиваючи це, без сумніву, актуальну і благородну тему, краєзнавці, літературознавці та етнографи Ю. Качій, П. Лісовий, Л. Шевченко, І. Вишневецький та інші додали нові дати "перебування" Івана Франка на Закарпатті, назвавши ще 1889 р., 1892 р., 1895 р. (аж тричі!) в 1897 р. та "на початку 900-х років". Цю тезу повторив і Ю. Мудра у своєму компілятивному творі.

Тут постає питання: що ж дало підставу авторам твердити про приїзд Івана Франка на Закарпаття в 1876 році? А справа виглядає так. Після поїздки Михайла Драгоманова на Закарпаття в 1875-1876 роках, він планував залучити до справи вивчення історії та культури краю своїх знайомих із Східної Галичини. І ось 31 травня 1877 року із Женеви, де тоді проживав Драгоманов, до Львова приїхав поляк Станіслав Барабаш (псевдоніми - Котурницький, Кобилянський). Через кілька днів, 9 червня того ж року його арештує львівська поліція, конфіскувавши багато заборонених видань т.з. соціалістичного характеру. Крім того, у нього вилучено два листи до Михайла Павлика. В одному з них Михайло Петрович викладає свій план поїздки на Буковину та на Закарпаття когось із львів'ян - для збору етнографічних та статистичних матеріалів, які він мав намір видати окремим збірником.

Цей лист - єдиний документ, в якому серед кіль-

кох прізвищ фігурує й прізвище Франка як можливо-го кандидата на поїздку в наш край. Тим не менше, на підставі лише цього листа, 11 червня 1877 року Франка заарештовано. Покарання він відбував з 12 червня 1877 року по 5 березня 1878 року. Ось і вся історія про цю "поїздку" Івана Франка на Закарпаття. А що ж сказав з цього приводу сам Франко? У статті "Др. Остап Терлецький "(1902), згадуючи про свій безпідставний арешт влітку 1877 року, він писав, торкаючись змісту листів Михайла Драгоманова, конфіскованих у Котурницького: в "них були повиписувані не лише численні назви знайомих, але говорилося також про різні плани й надії Драгоманова, що були в смішній диспропорції до сил і здібностей адресатів та до тої роботи, яку вони повинні були робити... Ні перед тим, ні потім, - підкреслював Франко, - між Драгомановим і мною не було згадки про таку місію, до якої я, зрештою, тоді, не обзнайомлений ані з політикою, ані з історією, ані з економією, молодий слухач класичної філології, був зовсім нездібний" [5]. До всього цього запитаймо авторів цієї версії таке: як же міг Франко поїхати на Закарпаття ще в 1876 році, якщо листа Драгоманова, в якому згадувалося прізвище Франка, конфісковано у Котурницького 9 червня 1877 року?

Значимо, що до цього питання Франко повертався й пізніше. У передмові до видання: "Михайло Драгоманов. Листи до Ів. Франка та інших". - Львів, 1906. - Т.І. він знову заперечував свою причетність до так званої місії на Угорську Русь. Дружина Михайла Драгоманова - Л.М. Драгоманова (1842 - 1918), познайомившись з цією передмовою, побачила в ній образливі нотки в адресу свого чоловіка і написала з цього приводу листа Франкові. У великому листі-відповіді від 12 лютого 1907 року, який, до речі, вперше опублікований у п'ятдесятитомнику, Франко, високо оцінюючи заслуги Драгоманова перед Україною, уже втретє порушує питання про свою поїздку на Закарпаття за дорученням Михайла Петровича.

З цього приводу він писав наступне: "Про мою нібито місію на Угорщину, про яку згадано в моїй передмові, то треба сказати ось що: вона, справді, послужила головним мотивом нашого засудження, бо з цього листа прокураторія висунула, і суд прийняв за доказане, що ми творили тайне товариство під проводом Драгоманова, а се була неправда. Що ж до тої так званої місії, то я не кажу іншого понад те, що я не знав про неї нічого ніколи перед тим, і закид суду про неї, хоч зовсім безглуздий, був для мене зовсім незрозумілий, так що я й не знав, як боронитися від нього... Повторяю, ні про яке угорське видавництво, ні про яке збирання матеріалів, яке хотів поручити мені Драгоманов, тоді не було між нами мови, і я не знав нічого з цього та й був зовсім неприготований до такої поїздки" [6]. Чи потрі-

6-2005 роки.

of 1960-1995-s
ude of the gov-
ment of a true

УМКИ 3 ІВАНА

95 році побу-
і закарпатсь-
зу ж зробимо
ктеру, не тор-
ренцу Ракоці
д.
втор цих ряд-
ж щодо пере-
ла виголоше-
адачів істори-
жвавного уні-
дом у статті,
" Признаючи
ні історії За-
ення окремих
во побував на
. Це той випа-
ється за дійсне.
ній день опуб-
ідтверджують
сав ґрунтовну
, в якій, поси-
и, спростовую

бні тут ще якісь коментарі?

Автором версії про перебування Каменяра на Закарпатті - у селі Верб'язь Волівецького району в 1889 році - являється Юрій Качій, який вперше обнародував її ще три десятиліття тому [7]. Згодом її підхопив літературознавець Павло Лісовий [8] і повторила Ганна Божук у вказаній мною статті. У своїх пізніших публікаціях Юрій Качій, говорячи про цей факт уже значно розширив і деталізував цю подію. У статті "Франко і Закарпаття" [9] знаходимо слідуюче: "19 травня (йдеться про 1889 рік - О.М.) Іван Франко і Осип Маковей поїздом через Стрий - Лавочне прибули на Бескидський перевал. Звідти вони пішки через полонину Дворник, села Жупання (зараз Жупани) і Клімець добралися до Карлсдорфа. Наступного дня разом з учителем вони відправилися на Веречанський перевал, побували на вершині Бескид, де оглянули пам'ятник керівнику угорського селянського повстання Ференцу Ракоці. По дорозі мандрівники навідалися у село, де скуштували угорського вина. У щоденнику Маковей не називаються села, але твердження про те, що Іван Франко навідався у село Верб'язь зараз не викликає сумніву"[10].

І який же аргумент на підтвердження цієї думки наводить Ю.Качій? А ось який. Нічого сумнішеся, він заявляє: "Це підтверджується як монографією Березької жупи, так і картою цього району. Монографія стверджує, що село Верб'язь розташоване біля самого підніжжя гори Бескид, на якій, покидаючи Угорщину, побував Ф.Ракоці. Клімець знаходиться на дорозі на Веречанський перевал, на відстані кількох кілометрів від закарпатського села Верб'язь"[11]. От вам і вся недовга!

Звернімося ж до оригіналу й подивімося, що ж розповідає про цю мандрівку її учасник і автор щоденника Осип Маковей. Проте, перш ніж прочитувати відповідне місце з цього документа, зазначимо, що в даному випадку йшлося про звичайнісіньку прогулянку в гори у вихідні дні. Осип Маковей писав: "Переночувавши 18.5 (тобто 18 травня 1889 року - О.М) у Франка, поїхали ми обидва через Стрий - Лавочне до Бескида. З станції Бескид пішки ми пішли через полонину Явірник, села Жупаня, Клімець, до Карлсдорфа. Коло тримилева дорога змучила нас добре. Скоро прийшли ми, зараз пішов Франко дивитися до ріки Стрия на риби. В неділю 19.5 і понеділок ціле рано ми ловили пструги і інші риби. В неділю пополудні ми були у отця Герасимовича (в Жупаню), народовця, чесного чоловіка. А в понеділок пополудні ми ходили всі три на Бескид коло пам'ятника Ракоція, де в корчмі пили угорське вино"[12].

От і все, шановний читачу! Де ж тут мовиться про село Верб'язь? Тим не менше з легкої руки автора цієї версії у названому селі стоїть пам'ятний знак

про "перебування" тут Івана Франка. Від себе додам: села Жупання (Жупани) та Клімець і Колишнє село Карлсдорф (тепер хутір Тостяний) знаходяться у Сколівському районі, а село Тростянець - у Миколаївському районі Львівської області. Глянувши на карту цього району, неважко переконатися, враховуючи гірський рел'єф, що до Верб'язя таки далеченько. До речі, вони (Франко і Маковей) були на Бескіді не з вчителем, як пише Качій, а з священником Герасимовичем.

Той же Юрій Качій є автором й версії про перебування Івана Франка на Закарпатті "на початку 900-х років". Так, у статті "Іван Франко на Закарпатті", опублікованій в журналі "Архіви України", розповідаючи про перебування Івана Франка на Рахівщині на початку ХХ ст., він зазначав, що цей факт підтвердив членом однієї експедиції Ужгородського державного університету житель села Богдан Рахівського району Г.Вечернюк, який заявив, що багато років перед світовою війною зустрів Франка в рідному селі і супроводжував його на вершини Карпатських гір. Вечернюк розповів також, що йому довелося співати закарпатських народних пісень, які письменник зразу ж записав. Далі Качій пише таке: "Цей факт можна вважати вірогідним. Перебування Івана Франка в цьому районі Закарпаття підтверджується спогадами дочки письменника Ганни Ключко" [13]. Майже дослівно цей текст повторено в іншій публікації [14].

Але Качію цього здалося замало. Тому, продовжуючи розповідати про подорож Франка на Рахівщину він додає: "На жаль, маршрут цієї подорожі письменника по Закарпаттю залишається невідомим. Однак, якщо врахувати, що учасники походу бачили Мукачеве, про яке згадується в спогадах дочки письменника, то він проходив в напрямі Піп Іван - Богдан - Рахів і далі понад річкою Тисою до міста Мукачева" [15]. Ця версія припала до душі літературознавцю Павлу Лісовому і він писав, що у спогадах дочки згадується село Богдан і долина Мукачівщини [16].

А що ж насправді говорить про все це у спогадах Ганни Франко-Ключко, 1892 року народження, яка в 1919-1939 роках жила на Закарпатті в селі Довге Іршавського району, а спогади писала в основному в 1935 році, доповнивши їх в Канаді в 1956 році? Однак, перш ніж навести уривок з цих спогадів, зазначимо, що Ганна Іванівна, як це видно з тексту усього документа, писала в даному випадку про неодноразові мандрівки в Карпати взагалі, які відбувалися в різні часи, об'єднавши їх в один сюжет, зокрема в Косів, Жаб'є, Коломию, Криворівню, Буркут. Про якусь конкретну дату, підкреслюємо це особливо, у спогадах не говорить зовсім, це, поперше. А, по-друге, описуючи подорож, на яку власне й посилається Качій, вона вказувала, що це були

чергова традиційна поїздка в гори кількох сімей (чоловіків, жінок, дітей) на возах. Запам'ятаймо це!

Уривок цитую російською мовою тому, що, на жаль, в опублікованому тексті спогадів Ганни Франко-Ключко українською мовою цей епізод чомусь випущено [17]. Наводимо лише ті місця із щоденника, які стосуються безпосередньо нашого питання. Описуючи одну з таких мандрівок, Ганна Іванівна згадувала: "Запомнилась также прогулка на гору "Поп Иван", самый высокий после Говерлы шпиль хребта Черногоры. Собралась довольно большая компания. Дорога была тяжелая и далекая, поэтому женщины и дети ехали на лошадях... На второй день предстояла самая трудная часть пути. Дорога была крутая и опасная, но хороший проводник и гуцульские лошади вели нас смело вперед. Мы поднимались все выше. Около полудня мы добрались до половины горы и проводник заявил, что кони дальше не пойдут и мы должны идти пешком". Далі авторка, розповідаючи про те, що вони побачили, піднявшись на гору Піп Іван, продовжує: "За нами грозная и великая Говерла, а дальше на все стороны, куда ни глянь, виднелись вершины... Мы глянули на юг: стремительный поток мчался куда-то в пропасть, далеко в туманной мгле серебряной лентой извивалась Тиса, а еще дальше виднелся Мукачево, а на вершинах справа и слева была обозначена столбами граница, которая, как лютый змей раздирала тело Украины" [18].

Ось, власне, й усе, що стосується так званої поїздки Івана Франка на Рахівщину на початку нашого століття. Ось тобі, шановний читачу, маршрут письменника по Рахівщині: гора Піп Іван - Богдан - Рахів - долина Тиси - Мукачево, про який так переконливо писав Качій. Стосовно ж заяви Ганни Франко-Ключко про те, що з гори Піп Іван вона бачила Мукачево, від себе додаю: хто хоч раз бував у горах, прекрасно знає, що побачити з цієї гори Мукачево неможливо з тієї простої причини, що навіть в ідеальну погоду гори вкриті серпанком, або ж хмарами і тому населені пункти видно буквально на віддалі лише кількох кілометрів, а тут йдеться про відстань в добру сотню кілометрів. Тому таке твердження авторки у вдумливого читача викликає принаймні легку посмішку.

Доречним буде звернути увагу читачів і на такий момент: до спогадів дочки письменника, як і до інших документів такого жанру, слід ставитися обережно, оскільки, як уже зазначалося, вона писала їх через десятки років після описуваних подій. Недарма її брат Тарас Франко, оцінюючи достовірність фактів, наведених у спогадах сестри, писав: що в них "... часто правда змішана з вигадкою, припущені перебільшення, неточності, неправдоподібні речі переплітаються із зайвим і зовсім непотрібним" [19].

Якщо ж спиратися на документи, то для мене особисто авторитетним джерелом є спогади сучасників Івана Франка, які особисто знали його, тривалий час спілкувалися з ним, листувалися і т.д. Тут маю на увазі в першу чергу Франтішека Главачка, який у своїх численних публікаціях [20] докладно розповідає про свою першу зустріч із Франком в Празі влітку 1890 року, про свою поїздку у Львів у серпні 1896 року, де він пробув майже шість тижнів і дуже часто бачився із Франком, про вагомий вклад письменника у справу вивчення історії та культури Угорської Русі і т.д. Але у спогадах Ф. Главачка ми не знайдемо ні найменшого натяку на те, що Франко хоч раз побував на Закарпатті. Якби такі поїздки насправді були, то чиж би Главачек, який практично всі свої спогади присвятив проблемі Франко - Закарпаття, обминув би цей дуже виграшний для нього факт. Звичайно ж, ні. Немає ні найменшого натяку на це і в листах Франтішека Главачка до Михайла Павлика.

Ні слова про поїздки Івана Яковича Франка на Закарпаття не знаходимо й у статті Івана Кремпи "Фольклористична діяльність Івана Франка" [21]. Ще більше уваги питанню про зв'язки Франка із Закарпаттям приділив авторитетний дослідник Іван Панькевич у публікації "Іван Франко і Закарпатська Україна". Віддаючи належне вкладу Франка у вивчення історичного минулого нашого краю, в організації наукових експедицій на Закарпаття, І. Панькевич писав: " Сам Франко не бере безпосередньої участі в наукових експедиціях на Угорську Русь, але відкриває сторінки свого літературно-громадського журналу "Житє і слово" для статей на різні питання із життя угорських українців" [22].

Шановний читачу! Чи зменшилася від сказаного мною вище слава Івана Франка, загальноновизнаного генія української науки, культури і суспільної думки? Чи може втратила від цього свою актуальність давно розроблювана дослідниками тема про його зв'язки із Закарпаттям? Зовсім ні! Якраз навпаки: широка можливість залучення нових документів і матеріалів, справжня свобода слова і друку, зростаючий інтерес українців до постаті Каменяра дозволяють дослідникам по-новому, без натяжок і домислів, без прикрашування або ж замовчування окремих аспектів цієї актуальної теми повно, об'єктивно, аргументовано висловлювати свої міркування. У зв'язку з цим я вважаю, що справжнє, наукове дослідження теми "Іван Франко і Закарпаття" ще чекає свого автора.

А чи затьмарилася від цього історія Закарпаття - цього справді казкового краю, чи стала вона від цього біднішою, нецікавою, сірою, історією, яка не заслуговує уваги вчених? Теж ні. Я глибоко переконаний, що історія цього регіону східнослов'янської землі сама по собі настільки цікава, самобутня, як-

що хочете - романтична, але, водночас, і трагічна (та, на превеликий жаль, ще й до сьогодні посправжньому практично не вивчена), що немає абсолютної ніякої потреби додавати до неї усякі вигадки, які не тільки псують, але й, як на мене, ображають непросту минувшину цього куточка української землі. Я не раз говорив і тут знову повторюю: до історії свого народу (зрештою, як і до історії інших народів), так само як і до історії своєї родини, влас-

ної біографії належить ставитися з глибокою повагою, хоч якою б неоднозначною вона не була. Бо це - справжня, а не вигадана історія. Найменша неправда у висвітленні минулого свого народу - неповага не тільки до цього народу, але й до самого себе.

Щиро радітиму, якщо буде аргументовано доведено помилковість моїх висновків. Від цього тільки виграє вітчизняне франкознавство.

ЛІТЕРАТУРА

1. "Срібна Земля-Фест", 24-30 жовтня 1996 року.
2. Там же. - С.13.
3. Мазурок Олег. Іван Франко і Закарпаття // Новини Закарпаття, 10 липня 1993 року.
4. Франко Тарас. Про батька. К., 1956. - С.86-87.
5. Франко Іван. Зібрання творів в п'ятдесяти томах. - К., 1986. - Т.33. - С.342-343.
6. Там же. - Т. 50. - С.314-315.
7. Закарпатська правда, 27 серпня 1966 року.
8. Лісовий Павло. Через Beskidy. - Ужгород, 1972. - С.8.
9. Газета "XXI вік". - Ужгород, 1990 рік. - №18. - С.7.
10. Там же.
11. Там же.
12. Іван Франко у спогадах сучасників. - Львів, 1956. - С.218.
13. Качій Юрій. Іван Франко на Закарпатті. // Архіви України. - 1967. - № 1. - С.38.
14. Газета "XXI вік". - Ужгород, 1990 рік. - №18. - С.7.
15. Качій Юрій. Іван Франко на Закарпатті. // Архіви України. - С.38.
16. Лісовий Павло. Через Beskidy. - С.8.
17. Іван Франко у спогадах сучасників. - С.403.
18. Іван Франко в воспоминаннях сучасників. - М., 1966. - С.278-279.
19. Франко Тарас. Про батька. - С.138.
20. Главачек Франтішек. Спогади про мої взаємини з Іваном Франком // Дукля, 1956. - №3; Його ж: Мій учитель і друг // Жовтень, 1956. - №9; Його ж: Моя подорож по Закарпатській Україні в 1896 році // Дукля, 1957. - № 4; Його ж: Мої зустрічі і співпраця з Володимиром Гнатюком // Наук. збірник. Музей української культури у Свиднику. - Пряшів, 1967. - №3.
21. Кремпа Іван. фольклористична діяльність Івана Франка // Дукля, 1956. - №3.
22. Панькевич Іван. Іван Франко і Закарпатська Україна // Дукля, 1957. - №3.

* "Чого немає в документах, того немає в природі" (лат.). - Так високо цінували древні значення історичних документів у реконструкції минулого. На жаль, в наш час цей афоризм призабуто (О.М.)

RESÜME

"QUOD NON EST IN AKTUS, NON EST IN MUNDO"(Gedanken anlässlich der Version über „mehrmaligen Aufenthalt" von Iwan Franko in Transkarpatien)

O. Masurok

In diesem Artikel werden zum ersten Mal in der ukrainischen Historiographie ausschließlich nur auf Grund der Dokumenten zahlreiche Erdichtungen über sogenannten Aufenthalt von Iwan Franko in Transkarpatien überzeugend dementiert.

МАЛОВІДОМА РЕЦЕНЗІЯ УГОРСЬКОГО ІСТОРИКА

Мазурок О.С., Мандрик І.О.

Уже віддавна історія України, історія її наукових установ та організацій, суспільної думки привертала до себе увагу зарубіжних вчених. Особливий інтерес до цієї проблематики проявився наприкінці XIX - на початку XX ст. Праці такого типу появлялися не тільки окремими виданнями, але й на

сторінках галузевої періодики. В цьому плані, на нашу думку, заслуговує уваги історичний журнал Угорської Академії наук "Századok" ("Століття"), який почав виходити в Будапешті ще в 1867 році. Так, наприклад, у 90-х роках минулого століття там опублікував серію своїх статей закарпатський істо-